



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 501
din data de 20.09.2017

Dosar nr. 677/2016

Petiția nr. 6128.14.10.2016

Petent: .

Reclamat: .. , administrator site www.ziarpiatranemt.ro

Obiect: denigrarea prin intermediul presei online, a etnicilor romi care locuiesc în orașul Piatra Neamț.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1 .. -Deputat Parlamentul României, Cabinet de Avocatură .

I.2.1 . administrator site www.ziarpiatranemt.ro

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul se plânge de faptul că prin mai multe articole publicate pe site-ul de presă www.ziarpiatranemt.ro pe care îl conduce .., de discriminarea etnicilor rromi din localitatea Piatra Neamț.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.6128.01.11.2016, a fost citat domnul .. în calitate de petent, pentru data de 21.11.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.6517.01.11.2016, a fost citat domnul . în calitate de reclamat, pentru data de 21.11.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că partea reclamată are o abordare/atitude discriminatorie față de populația romă din Județul Neamț și nu doar din respectivul județ. Reclamatul postează pe site-ul www.ziarpiatranemt.ro la care este administrator, injurii la adresa comunității rome

astfel; “Dacă transportul din Piatra Neamț ar fi gratuit, el ar fi folosit excesiv de rromi și cerșetori. Ar trebui câte doi polițiști în fiecare troleibuz să ne apere de agresivitatea unor rromi sau cerșetori, iar oamenii normali la cap, refuză să mai meargă cu astfel de mijloace de transport în comun...”, “În această dimineață mai multe grupuri de rromi din cartierul Văleni din Piatra Neamț, au decis să facă adevărate baraje de urători pe stradă. Cine vroia să treacă, trebuia să accepte să fie urat cu japca și să dea o sumă modică. Cei care se opuneau și forțau barajul de indieni...nu vă mai spunem că vă dați seama și singuri ce urări li se făceau...”. “Fântâna arteziană din fața muzeului a fost *reamenajată* de rromii veniți la scăldat. Suntem ferm convinși că nimeni nu a prevăzut faptul că, micuții vor descoperii minunea tehnologică și se vor amuza copios, dar pe viitor, totuși, trebuie găsită o soluție pentru că mai mult ca sigur povestea se va repeta...”. “...lată minorul rrom care avea chef de scandal după ce a fost prins în timp ce voia să ia banii unui rom. Dacă îl vedeți, salutați-l respectuos. Este un copil nevinovat care doar vă fură banii, vă înjură și peste câțiva ani vă va da una în cap!”. Prin reprezentantul său, petentul declară că Statul roman garantează libertatea de exprimare atâta vreme cât aceasta se face cu buna-credință, preocupările autorului sunt de a denigra însăși prezența rromilor pe stradă, în mijloacele de transport în comun, descriindu-l în culorile cele mai mizere ale vieții unor semeni de ai noștri, și pe de altă parte de a se plânge că nu se iau măsuri de către autoritățile statului, dorindu-și probabil a fi alungați rromii, care tereorizează orașul Piatra Neamț. Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Susținerile părții reclamate

4.4 Partea reclamată este administrator al site-ului reclamat și susține că articolele din petiție au fost citate trunchiat, afirmațiile fiind scoase din contextul inițial, deoarece, nici unul dintre articole nu are ca subiect drepturile populației rome ci într-un context al neîndeplinirii de către aleșii locali a obligațiilor statuate prin lege. Astfel că, demersul petentului încalcă dispozițiile art. 31, lin. 1 și alin. 4 din Constituția României dar și dispozițiile cuprinse în practica judiciară europeană.

4.5 Reclamatul consideră că; “manifestarea unor comportamente de natură să aducă atingerea unor valori ocrotite de lege, reprezintă un aspect ce ține de obligația mea de cetățean, ca jurist și de necesitatea informării opiniei publice. Cu atât mai mult, este obligația presei de a aduce la cunoștința opiniei publice asemenea aspecte, cu cât sesizările provin din partea cetățenilor. Solicit pe această cale, o anumită ocrotire din partea societății și a instituțiilor statului de drept”. Mai mult, reclamatul este de părere că toate articolele publicate și indicate de petent, fac referire într-un limbaj decent și lipsit de orice manifestare negativă ori de intenții de a discrimina la comportamente pe care însăși legea penală le sancționează, unanim cunoscute la nivel local și care fac obiectul unor statistici îngrijorătoare întocmite atât de către organele de poliție dar și de autoritățile locale. În susținerile sale, reclamatul invocă dispozițiile cauzei Savitchi contra Moldovei, Cererea nr.11039/02, Hotărâre Strasbourg din 11 octombrie 2005, definitivă la 11/01/2006; “Libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, iar protecția care trebuie acordată presei este de o importanță desosebită. Chiar dacă presa, nu trebuie să depășească limitele stabilite *inter alia* în scopul protecției reputației sau drepturilor altor persoane(...) Astfel, presa nu ar putea să joace rolul său vital de câine de pază public. Dreptul la exprimare este aplicabil nu numai informației sau ideilor care sunt primare favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și celor care offensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității. În plus, libertatea jurnalistică acoperă, de asemenea, posibile recurgeri la un anumit grad de exagerare sau chiar provocare...”, “...petiția a fost formulată în condițiile existenței unui litigiu promovat împotriva mea de către

petent și înregistrat sub numărul 28165/300/2016, pe rolul Judecătorei Sectorului 2 București, cu termenul de judecată la 04.01.2017(...) Apreciez că, petentul încearcă să își preconstituie probe în dosarul civil, situație pe care solicit să o aveți în vedere la analiza prezentei plângeri. Față de toate aspecte prezentate, solicit respingerea plângerii formulate. “

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată relevă o situație în care, petentul se plânge că prin mai multe articole publicate pe site-ul de presă www.ziarpiatranemt.ro) al cărui administrator este reclamatul .. , de discriminarea etnicilor rromi din localitatea Piatra Neamț.

Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis. (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.)

5.2 Colegiul director în ședința de deliberări a cauzei, este chemat să se pronunțe pe articolele postate de către reclamat, în mediul online pe care îl și conduce în calitate de administrator al siteu-lui (www.ziarpiatranemt.ro).

5.3 Astfel se poate considera discriminare;

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.4 Articolele în cauză vizează comunitatea minoritară rromă din localitatea Piatra Neamț, care în opinia petentului, prin atitudinea manifestată, îi deranjează pe ceilalți locuitori. Prin urmare, textele de presă în cauză, care au fost pe larg enunțate în obiectul petiției; “Dacă transportul din Piatra neamț ar fi gratuit, el ar fi folosit excesiv de rromi și cerșetori. Ar trebui câte doi polițiști în fiecare troleibuz să ne apere de agresivitatea unor rromi sau cerșetori, iar

oamenii normali la cap, refuză să mai meargă cu astfel de mijloace de transport în comun...”, “În această dimineață mai multe grupuri de romi din cartierul Văleni din Piatra Neamț, au decis să facă adevărate baraje de urători pe stradă. Cine vroia să treacă, trebuia să accepte să fie urat cu japca și să dea o sumă modică. Cei care se opuneau și forțau barajul de indieni...nu vă mai spunem că vă dați seama și singuri ce urări li se făceau...etc”, lezează demnitatea umană, indiferent de rasa naționalitatea ori etnia acestuia. În cauza de față, critica gazetărească din partea reclamatului are drept subiect, etnicii romi ai localității în care domiciliază. În consecință, în contextul *dreptului de a nu fi spus discriminării* și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil pare a fi calificat ca ostil, creând un tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios European, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei. Ca urmare, fosta Comisie, expresia „*tratamente degradante*” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate”. (Comisia Europeană pentru Drepturile Omului, 14 decembrie 1973, *Asiatiques d’Afrique Orientale c. Royaume-Uni*, DR nr.78-B, p.55; a se vedea, printre altele, Irlanda împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, Decizia din 18 ianuarie 1978, Seria A nr. 25, pag. 65, paragraful 162). Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, *tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant" dacă a cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le injosi* (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI). Reclamatul subliniază prin punctul său de vedere faptul că, critica sa este una constructivă, benefică și de informare a întregii comunități, pentru a se lua măsurile de rigoare cu scopul de a se stopa astfel de evenimente care nu pot crea decât o imagine negativă orașului Piatra Neamț; “fântâna arteziană din fața muzeului a fost *reamenajată* de romii veniți la scăldat. Suntem ferm convinși că nimeni nu a prevăzut faptul că, micuții vor descoperii minunea tehnologică și se vor amuza copios, dar pe viitor, totuși, trebuie găsită o soluție pentru că mai mult ca sigur povestea se va repeat...”. Mai mult, reclamatul este de părere de faptul că critica este prezentată printr-un limbaj decent fără a avea conotații negative, dorind să prezinte o realitate bine cunoscută de toată comunitatea; „manifestarea unor comportamente de natură să aducă atingerea unor valori ocrotite de lege, reprezintă un aspect ce ține de obligația mea de cetățean, ca jurist și de necesitatea informării opiniei publice”. Petentul prin articolele postate ori prin subiectul abordat cu trimitere directă la etnia minoritară romă, pe care o prezintă în mod vădit sub aspect negativ, și care creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa persoanelor, îi sunt aplicabile textele de lege prevăzute de art. 2, alin. 1, din O.G nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Pe de altă parte, totodată trebuie menționat faptul că, dreptul la libertatea de exprimare este garantat în Constituția României, care prevede în art. 30 alin 1 și 6 că „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare, sunt inviolabile”. Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin 1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin 2 din art. 30 care prevede în mod expres că „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea onoare, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”. În acest sens, “Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public. (CEDO, 26

noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromso and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58). Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de ‘câine de pază public’. (CEDO, între altele, cauza Thorgeirson vs. Islanda, cauza Bladet Tromso and Stensaas vs. Norway, cauza Dichand and others v. Austria, cauza Prisma Press v. France). Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „chestiune care afectează viața comunității” (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). *Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea.* „Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public” (Decizia CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda). „...A lipsi publicul de informații asupra funcționării serviciilor publice înseamnă a ignora un drept fundamental într-o democrație” (Decizia CEDO, cauza Observer și Guardian vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord).

5.5 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. În acest context, atunci când este pusă în discuție libertatea discursului „politic” înțeles în sensul cel mai larg, marja de apreciere a autorităților este foarte redusă.

5.6 În reținerea acestei marje de apreciere a autorităților cu privire la libertatea de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul articolului (ziarist, politician membru al opoziției, funcționar public politician etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată etc.) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio mediu online etc.).

Astfel, în cazul autorului(reclamatului), acesta își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspect ce țin de moralitatea etniei rrom, care se manifestă în mod deranjant și care este supusă unei critice generale. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. Principiile enumerate sunt cu atât mai importante atunci când în discuție este presa” (CEDO, Lingens c. Austriei, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

5.7 Colegiului prin analiza sa nu dorește o constrângere a dreptului la exprimare a opiniei și informării publice, dar, limbajul folosit mai ales în situația unui gazetar, trebuie să nu fie unul de natură a incita la o propagandă naționalist-șovină, de a instiga la ură rasială sau națională și de a atinge demnitatea persoanei.

5.8 Raportat la speță, reținem că afirmațiile reclamatului sunt incidente art. 2 alin. 1 și art. 15 “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”, din O.G. 137/2000 republicată”.

5.9 Colegiul director hotărăște în ședința de deliberări a cauzei, sancționarea părții reclamate, în speță domnul .. administrator al site-ului www.ziarpiatranemt.ro, pentru

postările discriminatorii la adresa etniei rome, cu amendă contravențională în cuantum de **3.000 lei**, conform art. 26 alin. 1 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate întrunesc elementele constitutive ale unor fapte de discriminare conform art.2, alin.1) coroborat cu art. 15, din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

2. Sancționarea părții reclamate domnul .. , administrator site www.ziarpiatranemt.ro, pentru postările discriminatorii la adresa etniei rome, cu amendă contravențională în cuantum de **3.000 lei**, conform art. 26 alin. 1 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată

3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte

4. O copie a hotărârii se va transmite părților

a) . -Deputat Parlamentul României, Cabinet de Avocatură ..

b) .. administrator site www.ziarpiatranemt.ro,

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Sancțiunea va fi plătită la Direcția de Impozite și Taxe Locale din localitatea Piatra Neamț.

VII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC– Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

ISTVAN HALLER– Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA– Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Redactat Gh. L și R.O